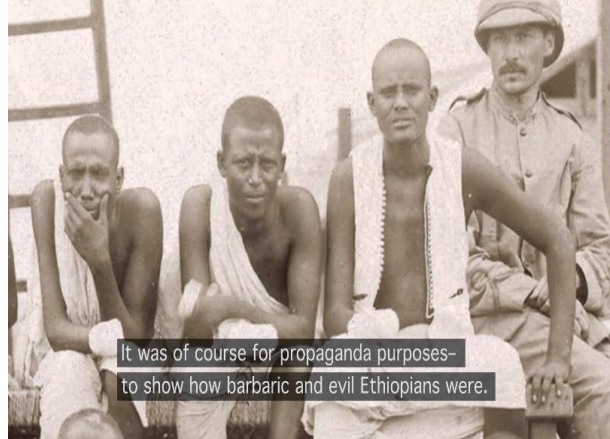

ውግእ ዓዲዋ እምባ ጋር፡ 02.03.18፡

እንሆ በሉ ወያ ኣብ ናይ ህላውን ሞትን ኩነት ተቐርቂራ ትሕመስ ዘላ ሃገረ-ኢቲዮጲያስ ንዓመታዊ ዝኸሪ ክቡር በዓል ‘ዓ ወት’ ውግእ ዓዲዋ ትሸባሸቡ፤ ትድግደገሉን ትዕጠቕሉን ትርእ። ብወገነይ ሎሚ ግደፍ ነቲ ቅድሚ 122 ዓመታት ዝተገ ብረ ውግእን ትርጉማቱንሲ ነቲ ናይ ዕለት 28/05/1991 ‘ዓወት’ውን እንተዝቐምሶ ኣይምመዓረንን። ኢቲዮጲያዊያን ምስ ኩሉ ምስጡር ልባቶም ብሴፎምን ሞልታኦምን እንተሸለሉሉን ደበሉሉን ሓቆም! ንሕና ኤርትራዊያንከ ነዚ ዘቐንዘወና መ ዓልቲ ውግእን ውጽኢቱን ብከመይ’ና ንዝክር?

መቐም ብዙሕ እዋን “መመጽሓፍና ኣለና” ክብል ተሰሚዖ እንድዮ፤ እንሆ ከምዚ ናይ ሎሚ ክርከብ ድማ ክብሎን ክደጋ ግሞን ደሰዮ ዝብለኒ። ምኽንያቱ ንከምዚ ናይ ዓዲዋ ዓወት ዝኣመሰለ ዝሞሃብ ኣተረጓጎማ ከከምረብሓኻ ስለዝትርጎም።

ዝኸነት ውግእ /Battle/ ትርፎቲ ናይ ንጹል፤ ሓፈሻውን ዛዘምን ውጽኢት፡ ሰዓርን ተሳዓርን ናይቲ ኩናት /war/ ክትገልጽ ኣይትኸእል ኢያ። ምኽንያቱ ንሳስ ከም ሓንቲ ቀላሲት ናይቲ ዕያር ድኣምበር ንርእሳ እቲ ሙሉእ ውድ ን ኣይኮነትን። ብተወሳኺ ነገር ጉርሒ ኩናት ኮይኑ ከም ቲ ጸወታ ዳማ ክትብላዕ ዝተበጀወት ክትከውን ትኸእል ኢያ። ዝሰዕብ’ሞ ብሕፍሶ ክትመልሶ ከምትግደድ ንባህሪ ጸወታ ኩናት ምፍላጡ ኣገዳሲ’ዩ። ኣጋጣሚነቱ እቶም ኢቲዮጲያዊያን ውግእ ዓዲዋ ከም ዛዘሚ ዓወት’ኳ እንተ ተመክሉሉ፡ ኣብ ማይ ጨውን ክሳብ ድማ ንጉሶም ንዓዲ እንግሊዝ ብምፍርጣጦም ብጣሊያን ንሓሙሽተ ዓመታት ከምተደኸደኹን ክዝክሩ ስለዘይራኣዩ ከንቱነቶም ተጋሂዱ ‘ዩ ዝርእ። ንጉሶም ኣብ እንግዳዳ ሰራዊት እንግሊዝ ተሓን ጊሮም ርእሲ-ክተማኦም ምስ ኣተወ’ውን ባዕላቶም ንከም ጎጃማይ በላይ ዘለቀ ዝኣመሰሉ ሓርበኛታቶም ክቐትሉ ኢ ዮም ዝተራእዩ።

ናብቲ ውግእ ዓዲዋ ተመሊስና ብኸመይ ከምተፈጸመ ን ዝምልከት ኣነኳ በዛ ቁንጣሮይ ብዙሕ እዋን ስለዝተረኸ ኩሉ ሎሚ እይደግሞን። ርግጽ’ዩ ታሪኽሲ ብታሪኽነቱ እ ንክትረኽ ንመጻኢ ውሕስነት ህላውን ዕቤትን ምዃኑ ኩል ና ንምስክሮ ሓቂ ምኾነ። እንተ ኣብቶም ኢቲዮጲያዊያን ከምቲ ንዓና ዝርዳኣና ስነ-ኣእምሮ የለን። ሃጓፍነት ታሪኽ ብድብላ ዓወት ከምዘይሸፈን ዓለማዊ ሓቂ እናኾነ፡ ንሳቶ ም ሳላ’ቲ ዝምክሉሉ ድቡቕ ልባቶም ብሰንኪ’ቲ ድኹም ን ክኸውን ዘይነበሮ ዝፈጸሙዎ ዝበናትን ጠንቂ ምብትታ ንታ ናይ ሰለስተ ሸሕ ከምዝገበረት ዘውሩዩላ ‘ናጻ’ ሃገሮ ምን ይኸውን ከምዘሎ ተሰቐርዖም ክእርሙዎ ኣይስም ዑን ኣይኸእሉንውን።

ብዛዕባ ዓወት ዓዲዋ ከንዛረብ ካብ ተገደድና ልክዕዮ ኣብ ውግእ እቲ ዝጸብለለ ክጭድር ክፍክር እንከሎ እቲ ዝተሳዕረ ድማ ሕነኡ ክፈዲ ከመክር ብልሓት ክፍሕትር የግዲ ምዃኑ እሙን ወሲድና ግን እስከ ነዚ ኣቐረቢዮ ዘለኹ ስእልታት እናረኣኹምም ሕሰብ ኣብሉዎ። ስለምንታይ ኢዮን 800 ጉምቦ ኣእዳውን ክንድኡ ዝቐጽረን ግምቦ ኣእጋርን በቲ መላጻ ዝብልሉ ዝድብልሉን ዝሸልሉሉን ሴፎም ተቐሪጸን? ካብዚ ትዕዘቡዎ ጭብጢ ዘኸርዕ ዘይኮነስ ዘሕፍር መዳይ ናይቲ

‘ዓወት’ ከምዝምዘን እዚ ስእልታት እናመስከረ ትንፈርምበር ጤል ከትኮነሎም ዶኾን ይኹኑ ከንድኡ ሃለውለው?

“መባእስተይሲ እንተዘልብመለይ!” ከምዝባሃል፡ እቲ ኣውራ ነዘም ክሳብ ሎሚ ብ‘ዓወት’ ዝፍክሩን ብሰባውነት’ ዝመጸ ደቕን ዘለዉ ናይ ሽዑ ‘ጀጋኑ’ ዘንዕቐም፡ ነቶም ምሩኻት ስዑር ሰራዊት ጣሊያን ብቀይሕ ምንጻፍ ንዓዶም ከፋንወዎም እንከለዉ ነቶም ዓሳክር ጥልያን ዝነበሩ ምሩኻት ተጋሩውን ሳላ ኣሉላ ናጻ ከምዝለቐቐም ንዕዘብ።

ሕጂውን ደጊምኩምም ሕሰቡዎ፡ ስለምንታይዮም ነቶም ትእዛዝ ዝተቐበሉ ሰብ ሰናይ ዓላማ ፈሊዮም በቲ ከም ናይ ውጫል ‘ወሃ ዘበለ’ ናይ ዓሎቕ ሕጋጋቶምን ጥልመቶምን ነቲሎም ኣእጋርን ኣእዳውን ምሩኻት ዝቐረጹ? እቲ ኣውራ ዝገርም፡ ከመይ’ሎምኢዮም ሕውነቶምሲ ይትረፈና’ሞ ነዛ ንደቂ-ሰባትን ከምኣቶም ጸለምትን ብሂወቶም ብስሕለት ዝቐረጹላ ፍጻመ ከንዲ ዝናስሑላ ከም መርኣያ መሰልን ናጽነትን ጸለምቲ ዝጠመቐዋ? ናይ ኢቲዮጲያዊያን ድንቁርና ኣይዝረበን!! ዝገበሩ ገይሮምድማ ዓለም እንታይ ከምትሓስቦም ከይገመቱ ክሓስቡዎ ምፍታሮም ኢዮ።

ንነገሩ ኣብዚ ሎሚ እዋን ንፍትሓውነት’ ከንድኡ ካብ በሃጉዎ ንሳቶምከ ፍትሓዊያን ዲዮም? ዝኾነ ድማ ይመኽነዮ፡ ግና ስ ትርፎ ኤርትራውነትን ምሩኽነትን ካልእ እንታይ ስለዝአበሉ ነበረ ብፍሉይነት መሓውርና ዝተቐርጸ? እዘም ብመባኹ ዕቲ ዝንፍሑ ተጃሃርቲ ዝእቲ፡ ጥልቀት ልቦም ሰብ ዝበጽሖ ይመስሎም ስለዘይነበረ ብሓፈሻ ንሓቀኛ ታሪኽ፡ ብፍላይ ድማ ነዚ ኣቐሪቦዮ ዘለኹ ሕቶታት ሓንቲ መዓልቲውን ከምልሱዎ ሰሚዕናዮም ኣይንፈልጥን!

ብዛዕባ ታሪኽ ዝመጸ ሕጂውን መመጽሓፍና ስለዘለና እቶም ኣብ ኣራእሶም ከበብቲ ቁቡዕ ዝወደዩን ናይ መመረቕ ቀምሽ ዝደረቡን እንተባጩዉልና ዓቕሞም ኮይኑዎምዮም ክሳውድና ዘድንን ዮብልናን። እንተ ንነበርነት ዓወት ዓድዎ ዝመጸ ፡ ሽዑ ወዮም ክማረኹ ዝተማዕዱ ኤርትራዊያን ከምቲ ዝተኣዘዘዎ ኢዶም ምስሃቡ፡ ንጉስ ምሊሊክ ግደፍ ከም ውዕሎም ንኤርትራዊያን ደጊፎም ንጣሊያን ካብ ኤርትራ ከውጽኡስ፡ ዶብ መግዛእቲ ጥልያን ካብ ኣለውሃ ምላሽ ናብ መረብ ምላሽ ቀይሮምዮም እንጠጠኡም ዝተሓንኩቡ። እ ቲ ቦኹትሽነቶም ድማ ብዓንቀጽ ፍትሃ-ነገስቶም ማለት ብቁዋምም ብ ክሕደትን ባንዳነትን ዝተወንጀሉ 800 ካብቶም ባዕሎም ኢ ዶም ዝሃቡ ወታደራት ጥልያን ኣሕዋትና በቲ ዝሸልሉሉ መላጻ ሴፎም መሓውርም ቐሪጸሞም ኢዮም።

ዝብሎ ዘለኹስ፡ ከምታ ክትናጠር ዝራኣኹማ ዝተቐርጸት ጭራ ጥጠበቕ ብዝመሰል ሽምንተ ምኢቲ ግምቦ ኢድን ከንድኡ ዝኣክል ግምቦ ኣእጋርን ከምተጎንደባ ኢዮ ዝገልጽ ዘለኹ። ተተቐሪጸን ኣብቲ ባይታ ምስተደርበያ ዮንፈጥፍጣ ምንባረን ከኣ ምንም ኣየጠራጥርን። ከም ፈኽራ ተሓሲቡ ድማ ነተን ግዳየት መሓውር ከንዲ ምቕባረን፡ ኮነ ኢሎም ንኣፍልጦ ስለዝዘርኡውን እታ መሬት ብዝኸድካዮን ፈቐዶኡን ብዝተቐርጸ መሓውርና ደቢናን ደምያን ነበረት። ወዮ ጉንዲ ዝተቐየረ ወናኒዘን ክልተ መሓውር ድማ፡ እቲ ነጥሪ ብሂወት ዝተረፈ ከምዚ ትርእዮዎ ብሰኽም ኣሕዋቱ ክውገን እንከሎ ዕድል ናይቲ ዝመተ’ሞ ክቐበር ስለዘይተዓደለ እንታይ ክዝረብ!

እቲ ዝገርም ሕሰም ናይታ ፍትሃ-ነገስቶምሲ፡ የማናይ ግምቦ ኢድ ምቕራጽ ድማ ፍሉይ ትርጉም ምሃቦም ነበረ።

“ፈራህ ኣይሓዝካ” ድዮም ዝብሉ ወለድና! ብመንጽር ተግባርም ንሕናዞም ‘ሸፋቱ’ ኸድኣ ኣብ ዓውደ-ኩናት ማሪኽና ኣካላቶም ከን ቆርጽ ወይ ክንርሽኖምዶ ተራኢና ወይስ ነገር ቦኹቲሽነት ኮይኑ ‘ኣሕዋትና’ እናሉ መምስ ሓለፈሎም ግድን ሂወት ሰብ ክሕልፉ’ዮም?

እንተ ነገር ሕውነት ካብተላዕለ ብኣጋጣሚ ዓወት ዓድዎ ድማ ኢቲዮጲያዊነት’ውን ምስዓቡ ስለዘይተርፍ ሓፈሻዊ ህሉው ፖለቲካናን ጽልቀታቱን ብዝምልከት እቶም ናይ ታሪኽ ምሁራት ከምዝኾኑ ዝነገረሎም ኣብ ትግራይን ኪኖኡን ዘለዉ ከምኒ መምህር ገብረ ኪዳን ደስታን መምህር ሙሉወርቅን ዝኣመሰሉ ዝበሉዎ ሰሚዕና። እቶም ብስም ዓባይ ኢቲዮጲያ ዘኸርፉ ጀነራል-ኤምባሲን ተ ቐወምቲ ደገፍትን፡ ከምኡ ድማ እኒቲ ኣብ መድረኽ ፖለቲካ ንመጀመርታና ንሪኦ ዘለና በዓል ሃብቲ ኣቶ ዳዊት ገብረግዚኣቢሄር ዝበሉውን ሰሚዕና።

ካብ ዝተዓዘብናዮ ብድሙሩ ክርኣ እቶም ክሳብ ሕጂ ናጽነት ሃገርና ስለዘይተዋሕጠሎም ርእሶም ከምተቐርጹ ዝሓስቡ ወገናት ኢቲዮጲያ እንተበሉዎስኳ ገና ክንተሓሳስብ ስለዝኾና ዘዛርብ ዮብልናን። ገደደ ናይቶም “ናትኩም ኢና” ዝብሉ። ወዮም ብኢቲዮጲያዊነቶም እናኸርዑ ንዓወት ዓድዋኣም ዘበዕሉ ‘ኣሕዋትና’ ብኣጋጣምነት’ቲ ቀታሊና ዓወቶም ኣብ ርእሰና ንዝተፈጸመ ባርባርነት ኮነ ብመጻኢ ሃገራውነት ኤርትራን ክቡር ህዝባን ብዕምቐት ዝተዛረበ ሰሚዕና ኣይንፈልጥን።

ናይቶም ካልኣት ከኣ ደለ ምኾነ፡ ናይ ኣቶ ዳዊት ግና ሓለፋ ነይርዎ። ወናኒ እርቡናለታትን ከም ቢራ ራዶ ዝኣመሰላ ፋብሪካታትን ምዃኑ ዝነግሩና ኣቶ ዳዊት፡ ብከምቲ ናይ ኣመሪካ በዓል ሃብትን ስልጣን መንግስትን ብህሉኡ ከይተቐጻጸረ ዝፍንዎ ዘይእዱብ ፖለቲካ፡ ዳዊትና ከኣ ብኣምሳሌ መዕለቢኡ ስሑቱ ከይፈግኣና ዝሰጋእናሉ ዱባላዊ ደናጉላ ከውርውር ርኢናዮስ ክቐሕርኡድኣ። ንሱ ብስም ‘ኣሕዋት’ እናቀረበ በቲ ሓደ፣ ወያነ ኣስመራ ክትቆጻጸር እናኸለለት ንምንታይ ከምዘይተገብረ ከምዘቐሐር ክመስል፣ በቲ ካልእ፣ ባድመ ናይ ትግራይ’ምበር ናይ ኢቲዮጲያ ከምዘይኮነት ክድርጉሖ ስለዝተሰበ

ምዕ፡ ምናልባሽ ከምቲ ብወገን ወልቃይትን ጸገዴን ከምዝቐረሱዎ ዝወረ መሬት፣ ባድመውን ብፍታዎም፣ እወ ብፍታዎ ምዮ ዝብለኩም፡ ንኤርትራ እንተሂበማ ኣምሓራ ዘእቱ ከምዘይብሳ ከተምብህ ክብል ዶኾን ይኸውን?

ኣከሳሳብ እንተልዩዎስ ነታ ወያነ ዓሰብ ከተምጻኣላ መሲልዎ ዘፋጸየት፡ ነታ “ሕብሪ ዓይንኹም ኣይተበራሃናን” ብዝብል ዓሌትነት ህዝብና ንዘበሰበሰት ወያነ ዘጣቐዐት ኣምሓረተይቲሲ “ንሱኳ ክውሕዳ” ዘየብል ኣይኮነን። ግና ሃየንታ ድማ ኣለዎ። ሓደ ናጽነቱ ዘናዲ ሓይሊ እንተ ብልዝብ እንተ ብሓይሊ ንፖለቲካዊ መሰላቱ ክዋደቕ ግቡእ ኣገባብ ቃልሲ እመስለኒ። ቦኸቱሽነቱ ዝርእ ንሱቲ ደላይ ናጽነት ተገልጺጡ ክንድቲ ከምዝተገዘእ ዝጽብጽቦ ዓመታት ክገዝእ ክመጣጠር እንክርእኸ ምስ እንታይ ይቐጽር? እቲ ከምኡ ሰራሕኪ ንዓና ንኤርትራዊናን ነቶም ብኣና ዝግደሱ ኣሕዋትናን እንታይ መልእኸቲ ክህብ ይኸእል? እሞ በሉ ከምኡ ካብኮነ፡ ይኸደኖ ድኣ እቲ ውጹዕ ህዝቢ ትግራይ ምብር ወያ ዓንቀጽ 39ሲ ኣብቲ ኩሉ ከይበጽሐት በዚ ተኣዊጁ ዘሎ ህጹጽ ኣዋጅ ድሮ ትመክን እንህት!

ግርም! እወ ኩሉ ግርም። ሕጂውን ንሳቶምሲ ይሸልሉ፣ ይፈክሩን ዝበሉውን ይበሉን? ንብል ኣለና። ግናንዶ ክፍኣ ናይቶም ናህና። ምኽንያቱስ እኒ መምህር ተስፋጺን ኣግኣዚ ዝብሉዎ ኸኣ ንሳምዖ ስለዘለና። ካባ ናይቲ በዓል ሕዳር መግዛእቲ ተተጎምጽምካ ሎሚ ብልሳን ናይቲ ሕሉፍ፡ ግን ድማ ህሉውን ስወርን ብልሓት ኣገዛዝኣ የሃንስዶ ኣሉላ እናበልካ ሕቐንቐንክ እንታይ ኣምጽኦ?

ዝኾነ ድማ ይኹን? ግናስ ንሳቶም ብኣጋጣሚ ዓወት ዓዲዎኦም ክድብሉን ክሸልሉን እንከለዉ “ንሕናኸ ነዚ መዋእሉ ዘቐንዘወና መዓልቲ ውግእ ዓዲዎን ውጽኢቱን “ብከመይ ኢና ንዝክር? ምስቲ ፖለቲካዎ ምስረታ ሃገርነትናን ህላወናን ብከመይ ይጸባኣና? ብቲ ዘሳቐየና መቐረጽትን ክሳብ ሎሚ ዘይተኸፈልናዮ ካሕሳን ክንሕንሕን ይግድዱና ከምዘለዉኸ ይፈልጡ ዲዮም” ኢልኩም ትሓስቡዶ?

ግዲ የለን! እቶም ናይ ውሽጥን ወጻእን ለባማት ንሕና እናሰማዕናዮም ንዓና ምስማዕ ካብ ኣበዩ እወ ግዲ የለን! እንተ ብወገይ ካብ ቅድመይውን “እምባጋር” ትብል ጽሕፍቲ ኣዳልዮ ምንባሪይ እዝክር። እምባጋር ኤርትራውነት ትዝምር መጽሓፍ ነበረት። እምባጋር ካብጥንቱ ዝወረደና ባርባራውን መስፍናውን ግፍዕታትን ካሕሳኡን ትምጉት መጽሓፍ ነበረት። ክሳብውን ኣብቲ ቃልሲ ከይተረፈ ይግበር ንዝነበረ ናይ ውሽጢ-ውሽጢ ሸርሕን መጻኢ ሳዕቤናቱን ትትርኽ መጽሓፍ ነበረት። ግናስ ኣብቲ ሕማቕ ግዜ ተተሓሒዝና ምስተኣሰርና ክሳብ ሎሚ ኣይተፈታሕናን። ንሳቶም ደማ ሸው ምስተፈለየትኒ ድሃዎኳ ነይረኸብኩ! ብዝኾነ ገለ ካብቲ እምባጋር ዘልዓለቶን ብድሕሪኣ ክሳብ ሎሚ ክስዕብ ንሪኦ ዘለናን ንዝምልከት እስኪ ንኣፍልጦ ነዚ ዝስዕብ ንሕሰበሉ፡-

- 1, እቲ ን30 ዓመታት ዘወረዱዎ ባርባራዊ መግዛእቲ፡ ድሕሪ ነጻነት ምእንቲ ሰላም ክባሃል ክኸሕሱና ኣይሓተትናን። እኳ ድኣ ወደባትና ብጥርሑ ክጥቀሙሉ ተፈቐድዎም ነበረ።
- 2, ኣብ ቃልሲ እንከለና ናይ ሰላማዊ ህዝብና ንብረት ዘመራቑምን መካይናም ጸጽዒናምን ንሃገርም ከምዝጓረቱን፣ ኩሉን ተን መሰረት ሃገራውነትን ሸቃሎነትን ዝነበራ ፋብሪካታትና ነነቐሎም ከምዘግዓዙን እናተፈልጠ ድሕሪ ናጽነት ብስም ‘ወያነ ስልጣን ሒዙ’ ኣይተኸሓስናን።
- 3, ሃለዎት ናይቶም ኣብ ትሕቲኦም ዝወደቐ ተጋደልትን ተቐለስቲ ህዝብናን እናተፈልጠ ቅድሚ ይኹን ድሕሪ ናጽነት ዝነበረ ኣተሓሕዛን ፈነወን ምሩኻቶም እናተፈልጠ ብግምጣሉ ኣብ እዋን ናጽነት ሰራዊቶም ክሃድም እንከሎስ ያኢ ኣብ ልዕሊ ህዝብና ዓመጽ ዘይምፍጸሙ ከም መርኣያ ፍትሓውነቶም ገይርም ክቐርብዎ ሰሚዕና። እቲ “እግሪይ ኣውጽእኒ!” እና ለ ዝነፍጽ ዝነበረ ሰራዊት’የ ዝብለኩም ዘለኹ ያኢ ኣርኪብሉስ ነቲ ማይን መግብን እናኾለስ ዘፋነዎ ህዝብና ክቐትል! ንፍትሓውነትና ዝግባእ ምስጋናውን ኣይተኸሓስናን።
- 4, ድሕሪ ናጽነት ኣብዝተገብረ ዳግማይ ኩናት ባድመ ምስ ተረጋግኦ ሃገርና ጉብኣ ክትፍጽም እንከላ ንሳቶም ኣይከሓሱ፡ ዶብ ኣይሓንጸጹ። ነዚውን ምእንቲ ሰላም ክባሃል ኣይተኸሓስናን።
- 5, ብተወሳኺ እዞም በላዕቲ ሰብ ኢቲዮጲያዊያን ብሰብ ውግእ ባድመ ነቲ ኣብ ማእከል ዓዶም ዝነበረ ሰላማዊ ህዝብና ካብቲ ቅድም ብዝኸፍኦ “ሕብሪ ዓይንኹም ኣይተበራሃናን” ብዝብል ዓሌታዊ ቃል ንብረቱ ዘሪፎም በታቲናም ክንሶም ነዚውን ምእንቲ ሰላም ክባሃል ኣይሓተትናሉ ኣይተኸሓስናሉ!!
- 6, ብስም ደምበ ተቐውሞ ልምስትን ዝርወትን ኤርትራዊ ሓይሊ እናተኣናገዱ ግልባጥ ህግደፍነቶም ኣመስኪሮም እናረኣና እዚ ሓድነቶምዚ ነቲ ዘይበቓዕናዮ ሕሉፍ ኮነ ህሉው ዘይሓድነትና እናርኣየና ከይፈወስናዮ ትም ባቃ ትም!! ገሌኹም ብስም ተሓኔ ነበርነት ደምበ ተቐውሞ ብመገዲ’ታ ውድብ ክሃጥር ዝተመነኹም ኣይወሓድኩምን። ሓቁ ግን መብዛሕቶም ተሓኔ ነበር እንተ ብግህዶ እንተ ብማዕዶ/ብስወር/ ኣብ ትሕቲ ህግደፍ ተደርጊሞምዮም። ነዚኸ ብከመይ ይኸሕሱ?
- 7, ብስም ‘ስደተኛታት’፡ ህዝብና ኣብ መዓስከራቶም ዘሪዎም ብስምና ንዝመጸ ረዲኦትን ፍቓድ ጽጋዕተኛነትን መንዚዐም ን ሸይጠምን ሰብና ድማ ክሳብ ሎሚ ልክዕ ብከምቲ ናይ መግዛእቲ ጀርመን ኣብ ልዕሊ ኣይህዳዊያን ዝተወሰደ ኣብ መሓየሪ መዓስከራቶም ኣብ ዝተደኮነ ቴንዳታት ተኸዚኹ ምህላዉ እናፈለጥና ትም ባቃ ትም። ንኸመይ ክኸሕሱና ይኹን?
- 8, ኩሉ ካብዘይሸገሮም ድማ ምስቲ ዋላ ሓንቲ መዓልቲውን ትኹን ንምፍንጥሖም ሓሲቡ ከምዘይፈልጥ ንዝውድሱዎ ሰብና ክመስለና ዝጸንሐ ስማዊ ኤርትራዊ መራሒ ኣቶ ኢሳይያስ ኣፈወርቂ ክመሻጠሩ ተራእዩ። እዚኸ ኣየኸሕሰዶ?

9, ብላቂ እንክርአ፡ ሙብዛሕትአምቶም 'ኣሕዋትና' ካብ ነቶም ምስኣም እናደመዩ ቤተመንግስቶም ዝኣተዉ ደቂ ኤርትራ ነምሓራ ዝያዳ ይኣምኑ። ካብ ጥንቱውን ኤርትራዊ ንትግራይ ትግርኝ ክዋደቕ እንከሎ ንሳቶም ግና ዘምሓርሓሩ እበዝሓ' ሞ እዚኹ ብመንጽርዚ ናይ ሎሚ ጥሙሓቶም ክዕወት ንሳቶምከ ንይቕረታ ከም ካሕሳ ኣቕሪቦን ዲዮም ጨጨጓሩ ደፊኖ ም ሓድነት ዝደልዩ ዘለዉ?

10, እዚ ኩሉ ካብ ማዕዶ እናተገብረ ካብ ውሽጥና ድማ ብስም ሕህውነትዶ መበቆል ኮነ ፍቕሪ ስግር ዘዝማዓሮም ግሩሃ ት ከሕቆንቁኑ ክራኣዩስ እንታይ'ዩ ወሪድና ዘሎ ኤርትራዊያን? መዓስ ኢናኹ ነብስናን ሃለዋትናን ንፊልጥ ኤርትራዊያን?

ክቡራት ደቂ ኤርትራ፡ ኣጸባጻብ እንተኾይኑ መወዳእታውን የብሉን። ግናስ ብዘለና ክቡር ባህሊ ሃየንታኡ ኣጽሊእና ንኩ ሉ ክንጽመም ግቡእ'ኳ እንተኾነ ክሳዕ መዓስ'ዩዚ ትምዚ? ከምቲ ጅነራል ስብሓት ዝበሎ ክልተ ኩንታል ትስከም ገመል ሓንቲ ኪሎ ምስትውስኽላ ሕቕኣ ከምትስበር ይጠፍኣና ዲዩዘሎ ኮይኑ ወይስ ኣይንስበርን ኢና? ወይ'ውን ዘይፈለጥናዮ ካልእን ንሳቶም ጥራይ ዝተወጠሩሉ ወጥርን ኣልዩ?

ምናልባሽ ካብቲ “ንሕማቕ ግዜ የለኹን በላ” ዝብል ኣዚዩ ክቢድ ዝመልእኹቱ ጥቕስና ብምብጋስ ስለገዳፍነትና ግዜ ክሳ ብ ዝልውጠልና ክንገለሉ እንተተበገስናኹ ኣማስያኡ ትርፎ ስዕረት እንታይ ከምዝወልደልና ጠፊእና ዲዩ?

ብሓዲሩ “መንዩ ኢቲዮጲያዊ?” ንዝብል ሕቶ ነቲ ኣማኒኡ ገዲፈ እንተ ምስ ኢቲዮጲያዊያን ከምቲ ደብተር ሕዩር ቢተወ ደድ ኣብራሃ ዝገለጸን ካብ ጥንቱውን ንጸባጸበሉ ሕዱር ዘይተኻሓስናዮ እምባጋር ከምዘሎን ግና ንፊልጦን ይፈልጡምን ዮምም “ጠንቂ ናይ ብሕጂ ዝመጽእ ክፉእ ከይኸውን” ዝብል ልቢ ምዕባይሲ ክሳዕ መዓስ? ብወገይ ኩሉ ከብቕዕ ኣለዎ “ ይብል ኣለኹም ንስኻትኩምከ እንታይ ትብሉ?

እንተ ኤርትራና ምስ ሃገርነት ናይተን ካልኣት ሃገራት ኣፍሪቃ ክትነጻጸር እንከላ “ምድሪ ባሕሪ” ትስመ ጥንታዊት ሃገር ኢ ያ። መራሕትና ድማ “ባሕሪ ነገስታት” ይባሃሉ ምንባሮም እዘም ዘመናዊያን መደርቲ ዘይቅይሩዎ ታሪኽና ኢዩ። እቶም ኣ ብ ኣራእሶም ፋረ ጋዎኑ ዝገተሩ ሸለልቲ ቦቲ ዝግትርዎ ጋዕሲ ህበይነቶም ስለዘርኣዩና፡ ንሕና ድማ ብሓሳብ ኮነ ብግብሪ፡ ህበይሲ ጉርሕ ውዒላ ጉርሕ እንተሓደረት ህበይ ጥራይ ምዃና ኣጸቢቕና ንፊልጥ።

እምበርከ ወዮም ጎራሓት፡ ብሓያል ጉርሒ ተጋሩ ምስ ተለኸው ተመን ለሚዱ እልካ ኣብ ጁባኻ እንተእቲኻዮ ምንካስ ከ ምዘይገድፍ ከረድኡና እናወሳሉ ከመይቢልና ንሕና ንዓታቶም ኣብ ጀበቡና ክንድርግሞም ይምነዩ? እቶም ንድርሆን ብ ማሸላ፡ ንሓማሸናይ ድማ ብማሕላ ከሸከርክሩና ዝጸንሑ 'ኣሕዋትና' ድማ ልቢ እንተዘይቀኒዑ ምሒር እንተተሰወረ'ውን ዕድመ ንምውሳኽ እንተዘይኮይኑ ዝፍይዶ ነገር ከምዘይብሉ ፈሊጦም ካብቲ ዝለመዱዎ ላንጋ-ላንጋነት እንተዝቕርጹ ከም ዝሓይሸ ከነፍእመሎም ንመርጽ።

ብዝተረፈ መንዩ ኢቲዮጲያዊ ንዝብል ሕቶ ደጊመ ከየድመቕኩ ንሳቶም ኣብ ርእሰና ንዝፈጸሙዎ በደል ክሳብ ለይቲ ሎ ሚ ብዛዕባቲ ዝእወዱዎ እምባጋርሲ ይትረፍ፡ ወግዓዊ ይቕረታውን ሓቲቶሙሉ ኣይፈልጡንዮም። ቀንዲ ምኽንያቱ ድ ማ፡ ኤርትራን ኤርትራውነትን ኣብ ኣእምሮዚ ንሃገርና ነጊሱላ ዘሎ ዝሓ ኵስለዘይነበረን ዘየሎን ጥራይ ኢዩ። ስለኡ ንሱ ቀጻሊ ረብሓታቱ ቀራሪሙ እናነበረ ንሳቶም ድማ ከም ተጠቀምቱ ብመገዱ ስለዝገዝኡና እንተንዓቕና መዓስ ተጋጊዮም!

ድሕሪ ደጊም ዓወት ዓዳዎ ክላዓል፡ ኣብ ጓህሪ ኤርትራውነት ላምባ ምኽዓው ምዃኑ ኩሎም ክፈልጡዎ ዝግባእ ውሳኔ ሃገራውነትና ምዃኑ ካብ ዘይተቐበሉ፡ እቲ ዝፈልጡዎ ስቕታና ብከመይ ከምዝጠብሶም ኣጸቢቕና ንፊልጦ ኢና።

እወ፡ ዓወት ዓዳዎ ሕጂ'ውን ዓወት'ዘም ወነንቲ ወርቂ መንነትን ፈጸምቲ ታሪኽን ኣባታትና ኢዩ። ንሕና ድማ ንወርቃዊ ታሪኽና ንዕቕብ ወለዶ ምዃንና “እሺ” ኢሎም ክቕበሉዎ ዘለዎም ሓቂ ምዃኑ እናተሓሳሰብና ኢና ነቲ ፍጻመ ንዝክሮ።

ዕድመ ንሓርበኛታት ኤርትራን ኤርትራውነትን!!!!!!!

ወዲ ጥርታ፡

